

faa et færdigt, og lad os saa høre, hvorledes det bliver, og saa kan vi altid komme til det næste.

Hvad jeg her har sagt, skal intet som helst sige med Hensyn til det ærede Medlems egne Anskuelser eller Betydning som Pædagog, paa ingen Maade, for jeg har haft stor Lyst til at læse hans Skrifter om det Spørgsmaal, men jeg er ikke naaet til det endnu, saa jeg ved ingenting om det og kan derfor ingenting sige. Men jeg maa tilstaa, at det forbausede mig noget, at netop en Personlighed som det ærede Medlem gjorde et saa stærkt Indhug paa den højtærede Undervisningsminister, for jeg har netop ogsaa læst Avisartikler af den højtærede Undervisningsminister, og jeg maa sige, at jeg har faaet en levende Interesse for Forfatteren ved at læse dem. De var ejendommeligt skrevet, de var stærkt skrevet, der stod en Personlighed med betydelig Livserfaring og Menneskekundskab bagved dem, de var interessante — saaledes var mit Indtryk. Jeg kan ogsaa godt sige, at man et og andet Sted kunde finde en paradoksal Paastand, men mit Kendskab til den højtærede Undervisningsministers litterære Ydelser er jo heller ikke saa indgaaende, at jeg kan have en Mening om den som Helhed, jeg taler kun om et Par Avisartikler, jeg har læst, altsaa det samme, det ærede Medlem talte om, men dér er mit Indtryk altsaa et helt andet end det ærede Medlems.

Jeg er ganske enig med den højtærede Undervisningsminister i hans ringe Vurdering af Eksaminer, og i saa Henseende er jeg for Resten ogsaa ganske enig med en æret Kollega af det ærede Medlem, nemlig den tidligere Undervisningsminister. Der maa jo være et Maal for Kundskab, og ærligt talt ved jeg ikke, hvad man skal sætte i Stedet. Men naar jeg ser den Betydning, man tillægger Eksaminer senere hen i Livet ved Udnævnelser o. s. v., er det efter min Mening haarrejsende, og dette gaar lige stik imod mine egne Erfaringer i Livet. Det er nemlig min Erfaring, at alle disse ug-Mennesker i Grunden duer til ingenting i det praktiske Liv, man kan sætte dem til, hvad man vil, det er nogle Kludderhaser, de kan ingenting ordentlig lave. Jeg har kendt Ingeniører og mange andre Folk med ug-Lister op og ned. Ja, jeg vilde saamænd ikke betro dem at lave det ringeste Arbejde for mig; skikkelige, rare og brillante Mennesker, men umulige i det praktiske Liv.

Og paa den anden Side kender enhver af os Masser af Mennesker, der kun har lært meget lidt, nogle slet ingenting, som driver

det vidt, ikke alene udadtil, men ogsaa indadtil, Udviklingen af en Personlighed. Jeg vil endogsaa uden dermed at ville hævde, at man faar en Personlighed for ingenting, sige, at det i sidste Instans er paa Grundlag af den, de er naaet til det, de er naaet til.

Ganske særlig nævnte det ærede Medlem Vestjyderne. Ja, det er jo det eneste Sted i Landet, hvor vi overhovedet har Mandfolk efter min Mening. Alt det andet giver jeg ikke ret mange sure Sild for. Naar vi ser rundt omkring, hvad der anbringes i høje Embeder og store Stillinger, og ser den sig evigt gentagende Glansbilledtype, dette Individ, der ingen anden Mening har end sin foresattes, og ser, hvor mange virkelige Mænd der sættes i Skygge og skubbes til Side, saa forstaar jeg meget godt, at en Mand kommer til det Resultat: Pokker i Vold med disse Eksaminer og med al den Lærdom! I enhver Henseende bliver de stemplet efter denne Eksamen, og dette Stempel betyder i Realiteten slet ingenting.

Saa jeg maa sige, om end jeg ikke har den Ære at kende den højtærede Undervisningsminister personligt, at han i høj Grad har vakt min Interesse og Sympati ved sine Udtalelser, selv om han maaske her og dér har udtalt sig noget krast og er svinget lidt ud over, hvad han egentlig mente. Det er noget, som hverken det ærede Medlem eller jeg er særlig egnede til at bebrejde nogen.

Saa kunde jeg gaa over til de ærede andre Talere, der har været fremme under Debatten, inden jeg kommer ind paa det, som egentlig ligger mig paa Hjerte. Ogsaa mig har det glædet at høre dette Spørgsmaal om Arbejdslønnen blive draget stærkt frem under Diskussionen her. Vi bliver nødt til at udtale os paa en helt anden Maade om dette Spørgsmaal, end man gør. Den almindelige Mening udenfor Arbejderne, ført — det skal jeg indrømme det ærede Medlem, der havde Ordet før mig — af den højtærede Statsminister, saa vidt man da kan stole paa Referater, gaar ud paa, at det, det hele kommer an paa, er Arbejdslønnen. Blot man kan faa den ned, vil alt komme i Orden. Det er det Indtryk, man faar. Jeg ved godt, at der bliver sagt Produktionsomkostningerne. Men for mig staar det saaledes, at naar der bliver sagt Produktionsomkostningerne, mener man i første Linie Arbejdslønnen.

Jeg er fuldkommen uenig baade med den højtærede Statsminister og med Industrien og Landbruget, og hvad der ellers stiller sig paa det Standpunkt, om den uhyre Betydning, Arbejdslønnen skal have overalt,